
Arkivsak-dok.	20/04145-34
Saksbehandler	Reidun Solli Skjørestad

Saksgang	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	28.04.2022	22/22

Saksframlegg

1. gangsbehandling av detaljregulering for Fv0450 Hunnedalvegen, skredsikring langs Nedre Bergsvatnet, planid 202003

Forslag til vedtak:

Formannskapet fremmer saken og fastsetter at detaljregulering for fv. 450, Hunnedalsvegen, skredsikring langs nedre Bergsvatnet, planid 202003, kart, bestemmelser og planbeskrivelse dat. 01.04.22 og 25.03.22, kan utlegges til høring og offentlig ettersyn.

Kommunedirektøren kan foreta enkelte justeringer/rettinger av plandokumentene før planen legges ut til høring og offentlig ettersyn.

Bakgrunn for saken:

Rogaland fylkeskommune v/samferdselsavdelingen, seksjon planlegging og utbygging Rural, (videre i saken brukes «Fylkeskommunen» for seksjon planlegging og utbygging) har sendt inn forslag til detaljregulering for fv 450 Hunnedalsvegen, skredsikring langs Nedre Bergsvatnet.

Formannskapet fastsatte planprogram som grunnlag for konsekvensutredningen til reguleringsplanen, i møtet 06.05.21. Saken med vedlegg, ligger her: <https://opengov.360online.com/Meetings/GJESDAL/Meetings/Details/214948?agendaItemId=201263>

Reguleringsplanen framlegges for formannskapet til 1. gangsbehandling for å ta stilling til om planforslaget skal legges ut til offentlig ettersyn, ev. med endringer.

Saksopplysninger

Fylkeskommunen har fremmet forslag til detaljregulering.

Strekningen som reguleres er 1,6 km lang del av fv.450 og går fra Berge i sørvest til Lomeland i nordøst. I området ligger fv. 450 langs Nedre Bergsvatnet og under en 30-60 m høy skred-ur (Bergsura) med overliggende fjellskrent som strekker seg 250-300 m over veien.

Hensikten med prosjektet er å sikre strekningen langs Bergsura mot skred i veibanen og samtidig utvide veibanen.

Reguleringsplanen legger til rette for flytting av fv.450 ut i Nedre Bergsvatnet og etablering av en fangvoll med høyde på opptil 5,5 m (opptil 4,5 m over kjørebane) mot Bergsura. Flyttingen av fv.450 betyr en utfylling av 340 000 m³ masse i Nedre Bergsvatnet.

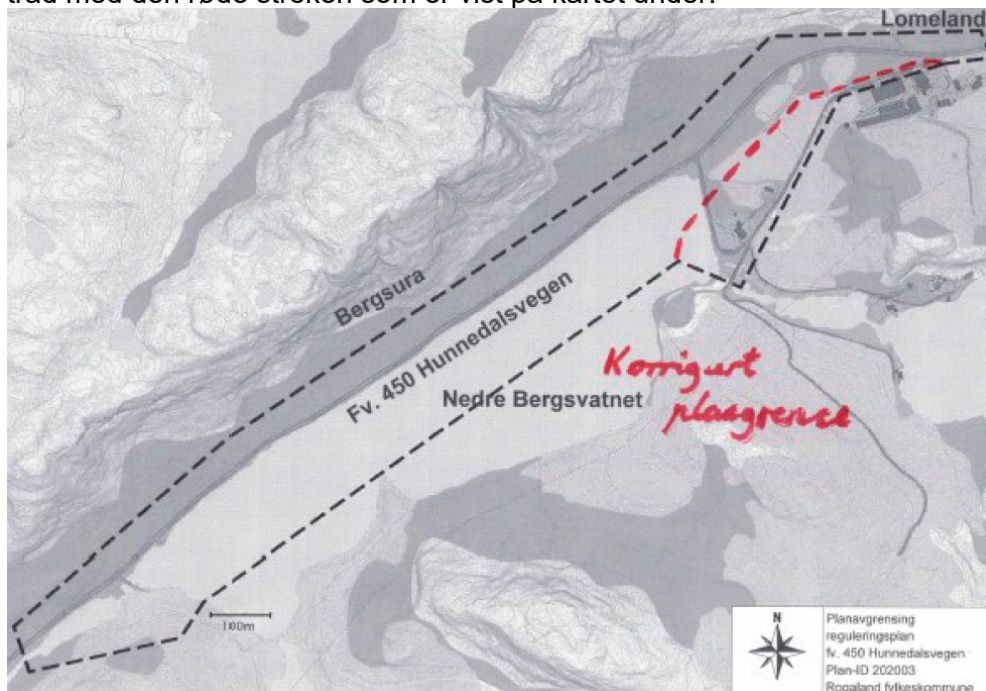
Fastsatt planprogram:

Planprogrammet legger premisser for hvordan planarbeidet skal gjennomføres og beskriver planarbeidet fram til vedtatt plan, bl.a. hvilke tema som skal konsekvensutredes og hvilke som skal beskrives i planbeskrivelsen.

Formannskapet fastsatte planprogram dat. 25.03.21 i møte 06.05.21. Planprogrammet er annonsert iht. krav i plan- og bygningsloven, og det ligger som vedlegg til den tidligere formannskapssaken, her:

<https://opengov.360online.com/Meetings/GJESDAL/Meetings/Details/214948?agendaItemId=201263>

I møte den 06.05.21 bad formannskapet om at reguleringsplanens avgrensning ble redusert i tråd med den røde streken som er vist på kartet under:

Innlevert planmaterieill:

Plankart, dat. 25.03.22

Bestemmelser dat. 01.04.22

Planbeskrivelse med konsekvensutredning, dat. 25.03.22

ROS-analyse dat. 09.06.21

Tegningshefte dat. 01.12.21

Merknadshefte dat. 20.12.21

VA-rapport med kart dat. 27.05.21

Geoteknisk rapport dat. 26.08.20

Skredsikringsvurdering dat. 24.03.22 (oppdatert)

Prøvefiske Nebbetjørna og Nedre Bergsvatnet dat. 18.03.21 (ikke vedlagt)

Elvemusling i Åno dat. 26.10.21 (ikke vedlagt)

Øvrige dokumenter:

Innspill til planoppstarten og planprogrammet er ikke vedlagt denne saken. Disse innspillene finnes i formannskapssak dat. 06.05.21.

Vedlegg til denne saken er nye etter den forrige behandlingen. Dette gjelder bl.a. uttalelsen fra Lyse Elnett og uttalelsen fra Rogaland fylkeskommune, seksjon for kulturarv, etter befarings.

Eiendomsforhold:

Reguleringsplanen omfatter i hovedsak eksisterende veiareal som eies av Fylkeskommunen, og vannareal. I vest omfatter planen del av 10/4 (Arnfinn Auestad) og 11/5 (Stian Berge). I øst skal den eksisterende veien legges om/rettes ut og den legges på 12/9 (Marith Lima). reguleringsplanen omfatter også del av 12/2 (Thore Håland).

Teksten under er i hovedsak hentet fra planbeskrivelsen med konsekvensutredning (KU). De tema og opplysninger som anses mest relevante, er gjengitt i meget forkortet utgave. For utfyllende opplysninger vises det til den vedlagte planbeskrivelsen.

Nasjonale og regionale planer og føringer av betydning for planarbeidet:

(Fra s. 7 i planbeskrivelsen)

Nasjonal transportplan 2018-2029

Målstrukturen har søkelys på framkommelighet, trafiksikkerhet, miljø og universell utforming. Det legges bl.a. vekt på å redusere transportulykker i tråd med nullvisjonen.

Regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke 2050

Regionalplanen har visjon om et transportsystem som ikke fører til tap av liv eller varig skade. Transportinfrastrukturen skal utvikles til å gi god tilgjengelighet, trafiksikkerhet og styrke miljøvennlig transport.

Retningslinjene, pkt. 7.1.3, naturmangfold, stiller krav om at hensynet til biologisk mangfold skal prioriteres høyt. Pkt. 7.1.6, vannmiljø, stiller krav om at vannmiljø, inkludert kant/buffersone langs vassdrag, skal være et vurderingsmoment i alt planarbeid. Elver og bekker skal holdes åpne og helst bevares så nær opptil sin naturlige form som mulig.

Regionalplan for massehåndtering 2018-2040

Planen tar sikte på bærekraftig håndtering av masse.

Klimaprofil Rogaland 2017

For Rogaland er det anbefalt et klimapåslag på minst 40 % på regnskyll med kortere varighet enn 3 timer og minst 20% på flomvannføring.

Regional plan for vannforvaltning i vannregion Rogaland (2016-2021)

Formålet med forvaltningsplanen er å bidra til å koordinere og samordne vannforvaltning og arealbruk på tvers av kommune- og fylkesgrenser. Som grep i planen er det utarbeidet tiltaksplan for Figgjovassdraget. I tiltaksplanen gis Nedre Bergsvatnet økologisk tilstand «God» i 2018. Bekkefeltet til Limavatnet gis tilstand «moderat» (Vannregion Rogaland, 2015)

Økonomiske rammer

Prosjektet ligger inne i Rogaland fylkeskommunes Økonomiplan 2022 – 2025. Dette på bakgrunn av at statlige midler er tildelt de to rassikringsprosjektene Bergsura og Nebbetjern. Prosjektet for rassikring av fv. 450 Nebbetjern vil starte opp dersom det er midler til begge prosjektene.

Kommuneplanen og tilgrensende reguleringsplan

(fra s. 9 i planbeskrivelsen)

Kommuneplanen for Gjesdal 2019-2030

I kommuneplanens arealdel er området landbruks-, natur- og friluftsmål (LNF-mål). Vest for planområdet er elva/vannet og området rundt, vist med hensynssone bevaring naturmiljø (H560).

Kommuneplanen har bestemmelser og retningslinjer som berører planarbeidet:

§ 2.6, med forbud mot vesentlige anlegg i 100 m sonen langs verna vassdrag.

§ 2.7, med krav om at grave- og anleggsarbeider ikke skal gi forurensning til vassdrag og krav til bruk av sedimenteringsbasseng, renseparker, siltgardin o.l. for å hindre forurensning.

Retningslinjene, bokstav A, om at det ikke skal tillates omdisponering av mer enn 20 dekar dyrka eller dyrkbar jord i planperioden.

Tilgrensende reguleringsplan

Reguleringsplanen for Nedre Bergsvatnet overlapper delvis detaljregulering for fv. 45 Lomeland, planid 201506, i øst. Anleggsarbeidene iht. Lomeland-planen er ferdigstilt.

Beskrivelse av planområdet (dagens situasjon):

(Fra s. 11 i planbeskrivelsen)

Planområdet og dagens arealbruk

Planområdet følger dagens fv. 450 langs Nedre Bergsvatnet og omfatter en ca. 1,6 km lang strekning. Veianlegget grenser hovedsakelig til Bergsura og et skogsområde mot nord og Nedre Bergsvatnet mot sør. Det ligger et aktivt gårdsbruk i nordlige del av planområdet der det er fulldyrka jorder og innmarksbeiter.

Geologiske forhold

Vest for fv. 450 ligger ei 30 – 60 m høy skredur (Bergsura) med ovenforliggende fjellskrent. (For utfyllende opplysninger om geologiske forhold, se under «vurderte alternativ» og den vedlagte rapporten dat. 24.03.22).

Geotekniske forhold

I vannet, øst for fv. 450, viser grunnundersøkelsene at de innsjøavsatte sedimentene i nedre Bergsvatnet består av dynn og gytje (slam rikt på organiske stoffer) i mektige lag på opp mot 10 m tykkelse.

Trafikkforhold

Dagens vei har to kjørefelt, uten gul midtstripe. Veibredden varierer mellom 5 og 6 m og fartsgrensen på strekningen er 80 km/t. Strekningen har en ÅDT (årsdøgnetrafikk) på 3000, med 12% lange kjøretøy. Framskyndet ÅDT for år 2040 er 3900. Strekningen er spesielt trafikkert i forbindelse med helgetrafikk til og fra hytteområdene øst i kommunen og i Sirdal kommune.

Det er siden 2008 registrert fire ulykker på strekningen, to møteulykker og en mc-ulykke med ukjent hendelsesforløp. Det er registrert to med lettere skader, en med alvorlig skade og en drept.

Kolumbus rute 48 passerer strekningen omtrent ti ganger pr. dag på ukedager, og i tillegg er det skolebuss.

Vann og avløp

Det er registrert ca. 19 stikkrenner langs fv. 450 i planområdet. Det er utført sårbarhetsvurdering av vannforekomstene som vil berøres av tiltaket.

Strekningen langs Nedre Bergsvatnet og kryssing av bekken fra Øvre Bergsvatnet, er innenfor områder med flomaktsomhet (mulig flomfare).

Støyforhold

Eksiterende boliger ligger utenfor eller i ytterkant av gul støysone. Ingen boliger ligger innenfor rød støysone.

Landskapsbildet

Planområdet ligger i et åpent dallandskap som i nordvest har høye, stupbratte fjell med en steinur liggende langs foten av fjellet. Landskapet har ingen registrerte verdier, men er synlig fra og ligger i influensområdet til det nasjonalt viktige landskapet, Limavatnet.

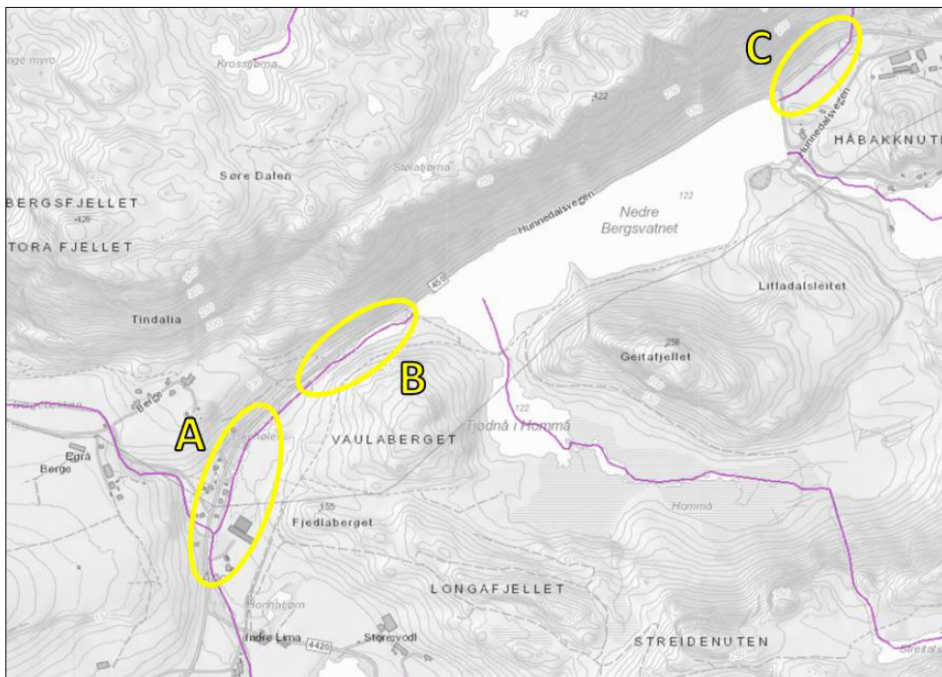
Friluftsliv

Det finnes ingen registrerte friluftsområder i selve planområdet, men det ligger tre områder i nærheten. Det ligger en liten sandstrand og badeplass i den nordøstlige enden av nedre Bergsvatnet som kommer innenfor planområdet.

Naturforhold

Planområdet faller innenfor det nasjonale laksevassdraget Figgjo. Nedre Bergsvatnet og utløpsbekken har god økologisk tilstand. Dette er bekreftet i tilstandsvurdering utført av Asplan viak, jf. rapport «Prøvefiske Nebbetjørna og Nedre Bergsvatnet». Tilløpsbekkene har moderat økologisk tilstand. Prøvefisket viste tilstedeværelse av aure, sik og røye. Det ble også funnet tydelige tegn på ål som er trua art i kategorien «sårbar» (VU). Nedre Bergsvatnet er vurdert å ha «svært stor verdi» som økologisk funksjonsområde for ål og «stor verdi» for aure og sik.

Det er en kjent bestand av den trua arten elvemusling ved utløpet av Åno som renner ned i Limavatnet.

Figur 18. Det er gjennomført undersøkelser for å avdekke om det også er elvemusling lengre opp i vassdraget. De to mest aktuelle områdene nedstrøms Nedre Bergsvatnet (A og B), og innløpet oppstrøms Nedre Bergsvatnet (C) ble undersøkt. Det ble funnet egnet substrat for elvemusling i område A og B. Det ble observert gyteområder for anadrom laksefisk i område A og B. I område C er det trolig stasjonær ørret som gyter.

Nedstrøms Nedre Bergsvatnet er det registrert forekomst av naturtypen «Viktig bekkdrag», med verdi B.

I den nordlige delen av planområdet, langs innløpet til Nedre Bergsvatnet (i utløpsbekken fra Øvre Bergsvatnet), er det et rikt belte av kantvegetasjon som er svært verdifull for mange

plante- og dyrearter som lever der, og fordi det kan bidra til å redusere forurensning og flomskader. Bekken har vært flyttet i nyere tid pga. nydyrking.

Nærområdet er leve/hekkeområde for hubro som er sterkt truet (EN), og for vandrefalk. I planområdet er det observert flere fuglearter som er viktige (sandsvale, gjøk og gråsisik).

Forurensset grunn

Det vil bli avklart om det er behov for å ta prøver for å avdekke forurensede sedimenter i forbindelse med «søknad om tiltak i innsjø» som må sendes til Statsforvalteren.

Naturressurser, inkl. landbruk

I den nordligste delen av planområdet finnes det områder med fulldyrka jord og innmarksbeite. Det ligger også sammenhengende innmarksbeite sørvest i planområdet, ved utløpsbekken fra vannet.

Kulturarv

Innenfor planområdet, på en liten kolle øst for Nedre Bergsvatnet, er det registrert skytterstillinger fra 2. verdenskrig. Det er også skytterstillinger litt nord for planområdet.

Andre risiko- og sårbarhetsforhold

Det er utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse). Disse temaene er utredet:

- Skred
- Ustabil grunn/fare for utglidning av vegbanen
- Fare for utglidning av sjøbunn
- Flom
- Bølge
- Transport av farlig gods
- Annen fare i omgivelsene

ROS-analysen ligger vedlagt denne saken.

Vurderte alternative løsninger

(s. 24 i planbeskrivelsen)

En overordnet geologisk vurdering fra 2018 lå til grunn for utarbeidelse av planprogrammet og tidligere vurdering.

I skredsikringsvurdering dat. 24.03.22, er skredsikringseffekten av fanggjerde og en fangvoll utredet i detalj. Det ble konkludert med at fangvoll vil være det mest effektive skredsikringstiltaket.

Ulempene med et fanggjerde er at det må forankres i løsmasser i en allerede ustabil urskråning, og at sikringseffekten mot steinsprang er betydelig mindre enn en fangvoll.

Med hensyn til HMS (helse, miljø og sikkerhet) i anleggsfasen er det å foretrekke at det etableres en fangvoll på dagens vegbane fremfor et fanggjerde i urskråningen. Siden fangvoll og medfølgende utlegging av vei i vannet i tillegg gir en bredere og mer trafiksikker vei, ble dette valgt det beste skredsikringsalternativet.

Beskrivelse av planforslaget:

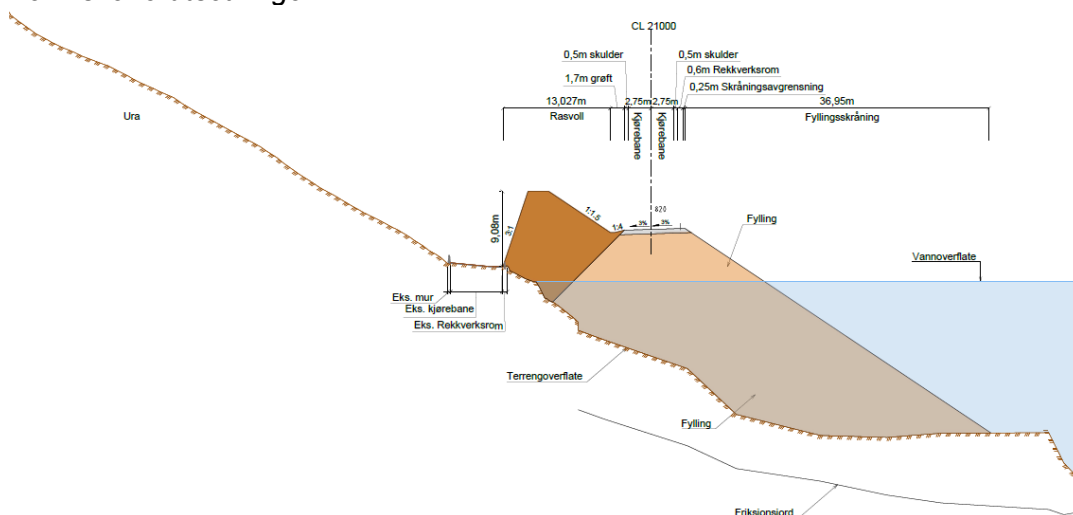
(Fra s. 25 i planbeskrivelsen).

Planlagt arealbruk

Planforslaget legger opp til fangvoll kombinert med utlegging av fv. 450 i Nedre Bergsvannet. Fangvollen legges delvis på eksisterende vei og har en totallengde på 1,2 – 1,4 km.

Fylkesvegen trekkes lengre ut fra skredområdet og legges på en ca. 1,1 km lang fylling inntil 22 m ut i vannet. I nordøst legges fylkesvegen på sørsiden av eksisterende vei, for å rette ut kurve.

Tekniske forutsetninger

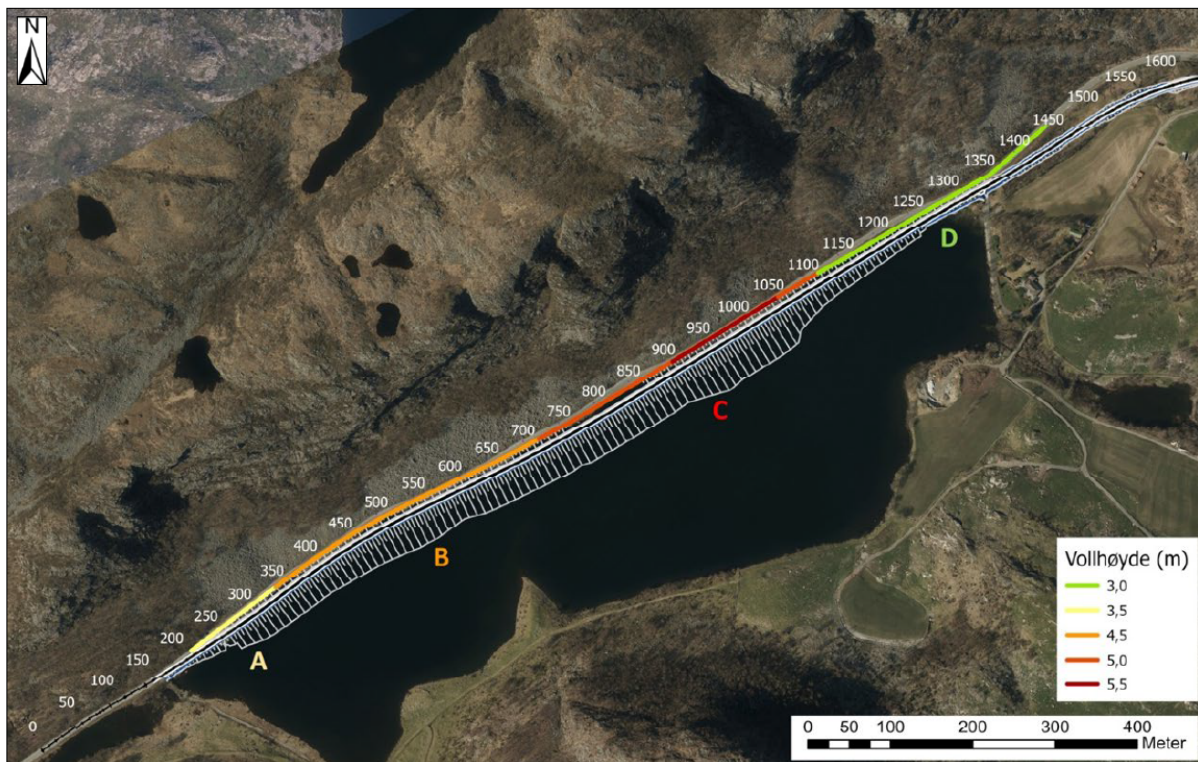
Illustrasjonssnitt som viser eksisterende kjørebane, utfylling og rasvull

Det legges opp til at dagens fylkesveg rives og at eksisterende rekkverk fjernes. Fv. 450 utbedres etter dimensjoneringsklasse HØ1 med veibredde på 6,5 m og en fartsgrense på 80 km/t. Planforslaget har tatt utgangspunkt i jordvoller mot innsiden/fjell med skråningshelning på 1:1,5, og med god infiltrasjonsgrøft. På østsiden av fylkesvegen, mot vannet, er det behov for rekkverk.

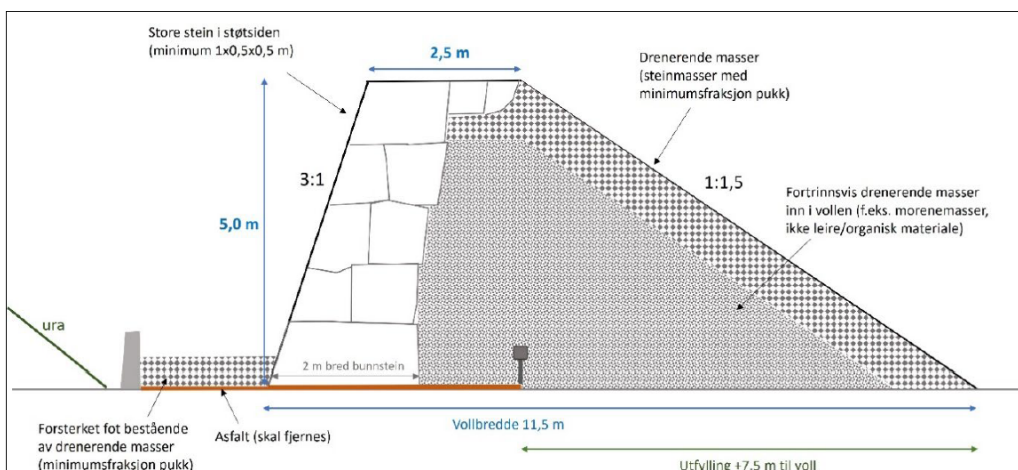
Tabellen og kartet under viser anbefalte høyder på fangvoll målt fra innsiden/eksisterende vei. Høyden av vollkrona er tilpasset og spranghøyder på simulerte steinblokker på stedet. Det vil være flytende overganger i vollhøyde mellom delstrekningene.

Fangvoll - nødvendige dimensjoner (der den er planlagt)	Delstrekning			
	A	B	C	D
Profil (ca. fra - til)	210 - 350	350 - 720	720 - 1120	1120 - 1450
Nødvendig høyde (m)	3,5	4,5	5,0 - 5,5	3,0
Nødvendig energikapasitet (kJ)	1300	1450	2000	750

Figur 26: Nødvendige dimensjoner for fangvollen.

Det anbefales at støtsiden/innsiden av vollen utformes med 3:1 helning, og mot vegbanen med 1:1,5 helning.

Planforslaget vil medføre en utfylling i Nedre Bergsvatnet om lag 1,1 km langs veien, som vil starte i den vestre enden av vannet. Før bygging skal det foreligge en detaljert plan for utførelse, kontroll og oppfølging.

Planforslaget legger opp til at eksisterende avkjørsler opprettholdes og tilpasses ny fv. 450 med mindre justeringer.

I østre del av planområdet legges det en ny veitrase som krysser bekkeløpet fra Øvre Bergsvatnet, og her må det eksisterende bekkeløpet legges om.

Prinsipppløsninger for VA framgår av vedlagte tegninger (vedlegg 4, flom og VA-rapport). Når det gjelder rensing av vannet fra veien anbefales det å legge infiltrasjonsgrøft med filtermateriale for den delen av veibanen som har fall inn mot skredvollen. For den delen av veibanen som har fall ut mot Nedre Bergsvatnet, anbefales det å legge masser som infiltrasjonslag utenfor veiskulder, med gressdekke eller annen egnet vegetasjon for å ta opp forurensingene.

Det er vurdert at utfyllingen i Nedre Bergsvatnet ikke vil påvirke flomvannstanden og heller ikke gi negative konsekvenser nedover i vassdraget med tanke på flom. Ny fylkesveg må legges minimum kote 121,96 for å være sikker mot dimensjonerende flom. Dette nivået tar hensyn til 0,3 m sikkerhetsmargin på dimensjonerende flomvannstander, samt 0,5 m høyere enn dimensjonerende vannstand iht. N100.

Fravik fra vegnormalene

Det er søkt om og innvilget fravik fra resulterende fall (tverrfall på veien sett sammen med lengdefall, et krav som henger sammen med vannavrenning).

Virknninger av planforslaget (Fylkeskommunens vurdering)

(Fra s. 32 i planbeskrivelsen)

Forholdet til overordnede planer, retningslinjer og mål

Planforslaget er i tråd med nasjonale og regionale mål mht. «nullvisjonen».

Utfylling i Nedre Bergsvatnet er i strid med rikspolitiske retningslinjer for vernet vassdrag.

Måloppnåelse

Fangvoll og breddeutvidelse vil redusere skredfaren for veien til et skred pr. 20 år eller mindre (sjeldnere). Fangvollen vil effektivt kunne stoppe de fleste steinsprang. Det vil kun være svært store steinskred som ev. vil føre til skredmasser i veibanen i framtiden.

Avkjørsler og andre naboforhold

Planforslaget vil medføre inngrep i tilgrensende eiendommer og det vil være nødvendig å erverve grunn knyttet til ny trase (i øst). Det må også benyttes noe areal i begge ender av planområdet i anleggsfasen.

Landskapsbildet

Veitiltaket vil påvirke landskapsbildets karakter. Veien legges i snitt 2 m høyere enn dagens vei, og fangvollen vil være meget godt synlig fra veien, både fra Nedre Bergsvatnet og fra landområdene rundt.

Fangvollen strekker seg i en lengde på 1,4 km med høyde fra 0,5 til ca. 5,5 m (opp til 4,5 m høyde mot veibanen). Veien flyttes ca. 22 m ut i vannet, den rettes ut og får en stiv linjeføring. Nærvirkningen av dette blir stor, da fangvollen over store deler av strekningen vil oppleves som en barriere mot ura. Det anbefales ut fra dette en del skadereduserende tiltak på fangvoll og linjeføring.

Friluftsliv og bygdeliv

Stranda, badeplassen og sitteplassen ved bekkeutløpet i øst, vil havne under veifyllingen. Det legges opp til at sitteplassen etableres på nytt sted.

Naturmangfold

Virkningene av planforslaget bæres hovedsakelig av naturverdier i vassdraget og sensitive fuglearter, og er spesielt relevant i anleggsfasen. Det forventes at anleggsarbeidene kan gi varige endringer av sik-bestanden og negative konsekvenser for ålen. Fylkeskommunen forventer ikke at elvemuslingslokalitetene nedstrøms blir negativt påvirket. Vurderingen forutsetter bruk av siltgardin. Videre forutsettes det at det benyttes en metode for utfylling som

begrenser behovet for undervannssprengning. Ved sprengning anbefales det bruk av boblegardin og sprengmatter, og Fylkeskommunen har beskrevet flere andre avbøtende tiltak.

Vurdering etter naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, jf. planbeskrivelsen s. 38.

Naturressurser inkl. landbruk

I nordøst, hvor eksisterende kurve rettes ut, vil ny vei medføre permanent beslag av skog og innmarksbeite, i hovedsak fra gnr. 12, bnr. 9. Gnr. 12, bnr. 2 vil ha et arealtap på skog av høy bonitet. Det forventes et permanent arealtap på 13 m² fulldyrket jord og 2 dekar beite. På deler av dagens vei skal asfalten fjernes og arealene tilbakeføres til LNF-formål.

Kulturarv

Ny vei vil gå noe nærmere skytterstillingen rett øst for Nedre Bergsvatnet, enn eksisterende vei, men veien kommer lavere. Skytterstillingene sikres med hensynssone i planen. Etter en helhetsvurdering mener Fylkeskommunen at den negative virkningen blir liten.

Massehåndtering

Prosjektet har et stort underskudd av masser. Foreløpige beregninger gir behov for ca. 340 000 m³ masser. Det tillates ikke bruk av masser fra tunnelsprengning (pga. betongrester), og det legges til grunn at kun stein fra masseuttak kan benyttes i vannet. Hvor massene skal hentes fra avklares i anleggsfasen, men det vises til Skurve og Kluge. Det er i tillegg behov for tilkjøring av masse til skredvollen, ca. 50 000 m³. Deler av disse massene forventer en å kunne hente fra vedlikehold/utvidelsen av Frafjordtunellen.

Støyforhold

Fylkeskommunen kan ikke se at endringene av veiens geometri vil føre til at støynivået på uteoppholdsareal og utenfor vinduer med støyfølsom bruk ved bolig på 12/9, vil overskride grensen på 55 dB. De finner ikke grunnlag for å utrede støynivået ytterligere.

Risiko- og sårbarhetsanalyse

Det er gjennomført fareidentifikasjon, sårbarhetsvurdering og foreslått tiltak som det er nødvendig å gjennomføre for å unngå å bygge sårbarhet inn i planområdet. Disse er oppsummert i en egen tabell som må følges opp i den videre utviklingen og prosjekteringen av tiltaket.

Konsekvensutredning, KU

(fra s. 43 i planbeskrivelse med konsekvensutredning)

Konsekvensutredningen er utarbeidet iht. fastsatt planprogram. For dette prosjektet er temaene naturmangfold og vannmiljø utredet særskilt i konsekvensutredningen. Anbefalt alternativ (fangvoll i kombinasjon med utlegging av vei) er vurdert opp mot dagens situasjon (nullalternativet).

Hovedformålet med KUen er å klarlegge og synliggjøre konsekvensene av anbefalt løsning opp mot nullalternativet, før beslutning om iverksetting av prosjektet fattes. Konsekvensutredningen skal sikre at virkningene blir tatt i betraktning under planleggingen og når det tas stilling til om tiltaket kan gjennomføres, og ev. hvilke vilkår som skal ligge til grunn.

I oppsummeringen av KUen vises det til verdier i vassdraget i form av aure, sik, røye og ål, og at Nedre Bergsvatnet har stor verdi for alle disse fiskeartene som leve/gyte område. Det forventes at arealbeslaget vil få en varig negativ effekt for ål og aure. Bruk av sprengstoff til detonasjon i frie vannmasser kan føre til skade og død for fisk, og da spesielt ål og sik. Langvarige konsekvenser kan være endring i dominans blant artene som finnes i vannet.

Ved bruk av andre metoder for å kontrollere utfyllingen enn sprengning i frie vannmasser, vil konsekvensen av tiltaket reduseres. Ved bruk av siltgardin og boblegardin under utfylling vil det også bidra til å redusere trykkbølger.

Det foreslås flere tiltak for å unngå/redusere skader. Videre vises det til at avbøtende tiltak for naturmangfold er tatt videre med i planforslaget gjennom planbestemmelsene og vil følges opp i ytre miljøplan.

Samlet vurdering av virkninger og konsekvenser (planbeskrivelsen s. 57)

Fylkeskommunen vurderer at samfunnsnyttene av tiltaket veier tyngre enn hensynet til utfylling i vernet vassdrag. Dette begrunnes med at tiltaket vil øke trafiksikkerheten og fremkommeligheten langs strekningen og at konsekvensen av tiltaket vil kunne reduseres ved tilpasning og avbøtende tiltak.

Varsel om planoppstart og innkomne uttalelser

Oppstart av arbeid med detaljreguleringen ble annonser 24.11.20 og brev ble sendt til berørte parter 23.11.20. Planprogrammet ble samtidig lagt ut til høring og offentlig ettersyn.

Det ble mottatt uttalelse fra Rogaland brann og redning, Statens vegvesen, Rogaland fylkeskommune, seksjon for kulturarv og regionalplanavdelingen, Stavanger maritime museum, NVE, Direktoratet for mineralforvaltning, Statsforvalteren i Rogaland, Astri Sofie Høyland (12/18) og Gjesdal bondelag v. Arnfinn Auestad og grunneierne Thore Håland (12/2) og Marith Lima (12/9). I etterkant av høringen er det mottatt uttalelse fra Lyse Elnett AS og Rogaland fylkeskommune, seksjon for kulturarv (etter befarings).

Kommunedirektøren har referert og delvis kommentert innspillene i forbindelse med fastsetting av planprogrammet. Alle innspill ligger vedlagt den saken, her:

<https://opengov.360online.com/Meetings/GJESDAL/Meetings/Details/214948?agendaItemId=201263>.

Fylkeskommunen har utarbeidet et merknadshefte som er vedlagt denne saken. Det vises til at de innkomne merknadene fra offentlige omhandler behovet for å se på alternative løsninger for skredsikring, behov for arkeologiske registreringer, registrering av arter i området, belyse massehåndtering og inngrep i vassdrag. Miljø er et gjentakende tema, med hensyn på utfylling i vann og fare for forurensning, endringer i vannstand, hensyn til fisk og ev. elvemusling. Det er gitt innspill på gjenbruk av masser og at transport av masser bør skje over begrenset avstand. Det forutsettes at anleggsarbeidets påvirkning på dyreliv i vann og på land, kartlegges. Videre må prosjektet kartlegge om det er kulturminner som berøres i vann og på land, og at det må tas hensyn til ev. funn. Merknader fra private grunneiere og naboer omhandler adkomst til bolig/hytte/jordbruksområder, vannforsyning, hensyn til gårdsdrift, påvirkning på vannstand, eksisterende badeplass, samt ønske om at det anlegges fiberkabel på land.

Vurdering

Formannskapet har tidligere fastsatt planprogram til reguleringsplanen. Planprogrammet legger føringer for utarbeidelse av reguleringsplanen og føringer for kravet til konsekvensutredning. Et fastsatt planprogram er ikke bindende for at reguleringsplanen *må* godkjennes.

Denne saken gjelder avklaring av *om* reguleringsplanen skal utlegges på høring og offentlig ettersyn, ev. med noen endringer.

Planavgrensning

Formannskapet bad i vedtak 06.05.21 om at reguleringsplanens avgrensning ble redusert i forhold til varslet plangrense. Reguleringsplanen er avgrenset mot eksisterende bekk, slik at det fulldyrka jord på 12/9 i hovedsak er utenfor planområdet og uregulert del av felles adkomstvei holdes utenfor. Avviket i forhold til formannskapets vedtak, synes kun å gjelde skytterstillingene vist som «ei vorte» på kartet under. Fylkeskommunens seksjon for kulturarv har anmodet om at disse skytterstillingene tas med i plankartet og sikres med hensynssone bevaring kulturmiljø.

Planavgrensningen synes å ivareta intensjonen bak formannskapets vedtak ved at tun med bolighus og dyrka jord på 12/9 og driftevei på 12/2, holdes utenfor.

Utsnitt av plankartetets østre del med grunnkart og ortofoto

Betenkeligheter

Etter kommunedirektørens mening har Fylkeskommunen gjort en grundig utredningsjobb i denne planen. Planbeskrivelsen med konsekvensutredning og fagrapporter, omhandler rasfare, grunnforhold, natur og miljø. Fylkeskommunen har konkludert med at samfunnsnyttene veier tyngre enn hensynet til utfylling i vernet vassdrag. Det vises samtidig til at konsekvensene av tiltaket kan reduseres med tilpasning og avbøtende tiltak. I planbeskrivelsen og konsekvensutredningen ligger det inne en rekke forutsetninger for gjennomføringen av arbeidene, f.eks. bruk av bobleplast og siltgardin. Det ligger også et krav i reguleringsbestemmelse om at arbeidet skal begrenses til perioden 1. juli – 1. februar.

Uavhengig av om skadevirkningene reduseres mest mulig, er dette et prosjekt med høy kostnad og som gir store inngrep i et vernet vassdrag med risiko for skade på naturmangfold og dyreliv.

De siste 20 årene er det registrert 7 mindre steinsprang på strekningen, samtidig som hakk i asfalten tyder på at det har vært flere steinsprang. Det er ikke lenge siden den siste steinen havnet på kjørebanelen. I oppdatert skredsikringsvurdering, rapport dat. 24.03.22, vurderes skredfaren som moderat. Det beskrives et potensiale for flere og større steinsprang-hendelser på veien enn det som hittil er registrert. Tiltaket som ligger inne i reguleringsplanen, vil redusere antall skredhendelser til tolererbart nivå, til mindre enn 1/50 år per kilometer veg.

Fylkeskommunens regionalplanavdeling bad i innspill til planoppstarten om at det ble vurdert flere alternative sikringstiltak. Fylkeskommunen som planlegger og utbygger, har vurdert en

skredsikring ved bruk av fanggjerd, i stedet for utlegging av vei og voll. Et fanggjerd er imidlertid vurdert som krevende fordi nettet må forankres i en ustabil urskråning, og sikringseffekten mot steinsprang blir betydelig dårligere enn fangvoll. Også mht. HMS og sikkerhet i anleggsfasen, foretrekker Fylkeskommunen fangvoll i stedet for fanggjerd. Ved bruk av fanggjerd oppnår vi heller ikke fordelene en veiutvidelse vil gi. (Dersom den regulerte løsningen ikke kan gjennomføres, åpner Fylkeskommunen for å se på fanggjerd-alternativet på nytt).

Dagens fylkesveg varierer i bredde mellom 5 og 6 m med fartsgrense 80 km/t. Med «føringskantene» som er satt opp for noen år siden, oppleves veien som smal og utfordrende å kjøre på, spesielt når to brede biler møtes. Reguleringsplanen legger til rette for en veibredde på 6,5 m og med skråning mot bergsura. Dette vil bedre framkommeligheten og trafiksikkerheten.

Ut fra dette synes løsningen ved voll og veiutvidelse helt klart å være det beste alternativet og vil gi mange fordeler.

Kommunedirektøren er betenkt med tanke på å fylle 340 000 m³ masse ut i vannet. Dersom alle forutsetningene i planbeskrivelsen følges, vil skadevirkningene reduseres. Kommunedirektøren er likevel usikker på om bestemmelsene dat. 25.03.22, er gode nok slik at alle forutsetningene ivaretas.

Ellers mener kommunedirektøren at planbeskrivelsen er noe mangelfull når det gjelder å ivareta hensynene til landbruksdriften under anleggsperioden. I tillegg mangler det vurdering av konsekvensene med transport av 390 000 m³ (340 000 + 50 000) masse (en semilastebil tar ca. 18 m³, dvs. at vi får ca. 21 000 lastebiltransporter med semilastebil, dvs. et snitt på 210 biler pr. dag i 100 dager).

Kommunedirektøren kunne ha ønsket at veien ble bygd noe bredere enn forslaget om 6,5 m, for eksempel med 0,5 m bredere skulder til syklist. Men siden det skal fylles i en lengde på 1,1 km, vil imidlertid en breddeutvidelse på 1 m utgjøre mye ekstra masse, noe som er uheldig.

Vurdering av naturmangfold

Planbeskrivelsen med konsekvensutredning og medfølgende rapporter har omfattende vurdering av naturmangfold og forebyggende tiltak. Når det gjelder vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12, vises det til planbeskrivelsen s. 38.

Konsekvenser for barn og unge

Reguleringsplanen berører ikke barn og unge direkte. Dette er en strekning der det ikke er tilrådelig for barn og unge å gå eller sykle. En utleggelse av veien og fangvoll vil bedre forholdene noe for myke trafikanter og gi en sikrere skolevei (busstransport).

Innkomne merknader

Her vises det i hovedsak til formannskapsak dat. 06.05.21, opplysninger i saken og vurderinger over. Fylkeskommunen har referert og kommentert innspillene i det vedlagte merknadsheftet.

Kommunedirektøren er som beskrevet over, ikke helt tilfreds med vurderingene i planbeskrivelsen når det gjelder hensynet til grunneierne og landbruksdriften i området. Det er også vanskelig å vite hva som er privatrettslig (f.eks. det å sikre at vannforsyningen ikke skades) og hva som *må* sikres i bestemmelsene til reguleringsplanen. Det kan også bli krevende å sikre ny badeplass når sandstranda på 12/9 kommer under veien.

Samlet vurdering:

Kommunedirektøren registrerer at prosjektet er prioritert pga. skredfaren, og det er uheldig å takke nei til skredsikring som vil beskytte kommunens innbyggere og andre som ferdes gjennom

området. I tillegg vil en gjennomføring av prosjektet medføre at veien utvides. Det legges derfor til grunn at prosjektet bør gjennomføres.

Kommunedirektørens største utfordring i reguleringsplanen er dermed å sikre at arbeidene utføres i tråd med de gode intensjonene i planbeskrivelsen med konsekvensutredning. Intensjonen er god, men vil bestemmelsene i tilstrekkelig grad sikre forutsetningene i planbeskrivelsen?

Pga. noe kort tid mellom mottak av planforslaget og skrivefristen, har ikke Kommunedirektøren fått kvalitetssikret og endret kartet og bestemmelsene i tilstrekkelig grad i samarbeid med Fylkeskommunen. Det er også noen feil og mangler i planbeskrivelsen som bør rettes opp før offentlig ettersyn av planforslaget.

Kommunedirektøren anbefaler at det innsendte forslaget til reguleringsplan kan sendes på høring og offentlig ettersyn når det er foretatt noen suppleringer og rettinger.

Kommunedirektøren i Gjesdal, 29.03.2022

Pål Larsson
kommunedirektør

Årstein Skjæveland
kommunalsjef kultur og samfunn

Vedlegg:

- Plankart dat. 25.03.22
- Planbeskrivelse 25.03.22
- Planbestemmelser Bergsura_01.04.2022
- Vedlegg 1 ROS-analyse 09.06.21
- Vedlegg 2 Tegningshefte
- Vedlegg 3 Merknadshefte 20.12.21
- Vedlegg 4 Flom og VA-rapport 27.05.27
- Vedlegg 4 VA kart
- Vedlegg 5 Geoteknisk rapport 27.08.20
- Vedlegg 6 Skredsikringsvurdering 24.03.22
- Lyse Elnett 22.06.21
- Rogaland fylkeskommune, seksjon for kulturarv 20.09.21
- Formannskapssak 06.05.21, fastsetting av planprogram
- Saksprotokoll formannskapet 06.05.21, fastsetting av planprogram